

5.2.2026

Ennallistamissuunnitelman valmistelun lainsäädäntöryhmän

10. kokous

Aika: Tiistai 05.02.2025 klo 09:00-11:00

Paikka: Aleksanterinkatu 4-10 A321 sekä Teams

Paikalla: Johanna Korpi (puheenjohtaja), Erja Werdi, Leila Suvantola, Iris Mäntylä (sihteeri), Mikko Kuusinen, Maarit Loiskekoski (ympäristöministeriö), Noora Herranen, Katja Matveinen, Erno Järvinen (maa- ja metsätalousministeriö), Teo Kangaspunta (työ- ja elinkeinoministeriö), Mari Pihalehto (oikeusministeriö), Niina Huotari (valtiovarainministeriö)

Poissa: Karin Cederlöf, (maa- ja metsätalousministeriö)

1. Asialistan ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:00. Edellisen kokouksen 13.1 pöytäkirja hyväksyttiin.

2. Toimenpiteiden esittely teemaryhmästä 5

Erno Järvinen esitteli teemaryhmän 5 tunnistamia toimenpiteitä 12 artiklan mukaiseen metsäekosysteemien ennallistamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Teemaryhmän tunnistamat lainsäädäntöön liittyvät toimenpiteet ovat tällä hetkellä selvitysluonteisia. Tavoitteena on käynnistää lainsäädäntöön, erityisesti metsälain ja metsätuholain kehittämiseen liittyvät selvitykset heti ennallistamissuunnitelman valmistuttua.

Keskustelu

Keskusteltiin verolainsäädäntöön liittyvistä selvitystarpeista. Todettiin, että verolainsäädäntöön liittyviä selvitys- ja kehittämistarpeita voitaisiin mahdollisesti edistää valtiovarainministeriön ja ympäristöministeriön yhteisessä käynnissä olevassa hankkeessa. Hanketta toteuttaa Pellervon taloustutkimus (PTT).

Todettiin, että maankäytön muutosmaksuihin liittyvissä mahdollisissa toimissa tulisi huomioida myös aikaisemmat muutosmaksuihin liittyvät hankkeet.

Lisäksi todettiin, että ennallistamisasetuksen 8 artikla käsittelee puuston lisäämistä kaupunkialueilla. Puuston lisääminen kaupunkialueilla sisältyy näin ollen teemaryhmän 3 toimenpiteisiin.

Keskusteltiin metsien aiempaa kattavammasta säästämisestä ja metsätaloustoimien ulkopuolelle jättämisestä sekä siitä, millainen kytkentä tähän liittyvällä toimenpiteellä on lainsäädäntöön ja erilaisiin tukijärjestelmiin. Esimerkiksi METKA-pilotissa on kokeiltu tarjousmenettelyä, jossa vesistöjen varsille jätettäisiin nykyistä leveämpiä suojavyöhykkeitä.

Keskusteltiin luonnonarvomarkkinoista ja yksityisten tahojen halukkuudesta rahoittaa luonnonhoitotoimia talousmetsävaltaisilla alueilla. Todettiin, että luonnonarvomarkkinoiden hyödyntäminen talousmetsissä saattaa olla haastavaa. Toisaalta todettiin, että vaikka kiinnostus

luonnonarvomarkkinoiden hyödyntämiseen ja luonnonhoitotoimien rahoittamiseen ei ole talousmetsissä yleisesti suuri, yksittäisiä hankkeita tähän liittyen on kuitenkin toteutettu.

Todettiin, että teemaryhmällä 5 ei ole tällä hetkellä toimenpiteitä, joita tulisi erikseen käsitellä lainsäädäntöryhmässä. Teemaryhmä 5 tuottaa ennallistamissuunnitelman valtioneuvoston päätösluonnokseen ja EU-formaatteihin luonnostekstit, joita lainsäädäntöryhmä voi tarvittaessa kommentoida.

3. Toimenpiteiden esittely teemaryhmästä 1

Mikko Kuusinen esitteli teemaryhmän 1 pienryhmien tunnistamia alustavia toimenpiteitä. Työ on vielä kesken eikä teemaryhmä ole vielä valinnut valmistelussa eteenpäin vietäviä toimenpiteitä. Kokouksessa käsiteltävät toimenpiteet ovat teemaryhmän 1 pienryhmien tuottamia ehdotuksia, joista teemaryhmä valitsee ne toimenpiteet, joilla 4 artiklan tavoitteet saavutetaan. Teemaryhmä valitsee toimenpiteet maaliskuun loppuun mennessä.

Todettiin, että lainsäädännöllisiä keinoja tarvitaan 4 artiklan mukaisten pinta-alatavoitteiden saavuttamiseen. Vapaaehtoiset keinot ja informaatio-ohjaus eivät riitä laajojen pinta-alojen ennallistamisen varmistamiseksi ja heikentämättömyyden turvaamiseksi.

Keskustelu:

Keskusteltiin vesialueiden omistussuhteisiin ja niiden selkeyttämiseen liittyvästä toimenpide-ehdotuksesta. Todettiin, että vesialuesuunnittelu ja luontotyyppien tilan parantaminen sekä heikentymisen estäminen olisi helpompaa, jos vesialueiden omistussuhteet olisivat selkeämmät. Vesialueiden omistussuhteiden selkeyttämistä voitaisiin selvittää lainsäädäntöselvityksellä. Toimenpidettä tarkennetaan osana teemaryhmän 1 työtä.

Keskusteltiin metsälain toimeenpanon tehostamiseen ja suuntaamiseen liittyvästä toimenpiteestä ja sen riittävydestä heikentämättömyyden näkökulmasta. Todettiin, että metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeiden elinympäristöjen suojelu turvaa useiden metsäisten direktiiviluontotyyppien yksittäisiä esiintymiä heikentymiseltä. Keskusteltiin siitä, miten metsäisten direktiiviluontotyyppien heikentämättömyys voitaisiin turvata laajemmin kunkin luontotyypin osalta.

Todettiin tärkeäksi tunnistaa luontotyyppien merkittävimmät uhat, jotta lainsäädäntö voidaan kohdentaa mahdollisimman tehokkaasti.

Keskusteltiin ojituksesta ja vesitalouden palauttamisesta. Todettiin, että ojitusta koskeviin toimenpiteisiin voi liittyä yllättäviä oikeudellisia vaikutuksia, jotka on huomioitava (esim. vedenpinnan nousun aiheuttamat haitat maanomistajille tai kiinteistöille). Todettiin, että vaikka toimenpiteet kohdistuisivat pääasiassa metsätalousmaiden ojiin, myös vesilain muutostarpeet voivat tulla kysymykseen.

Keskustelun pohjalta keskeiseksi todettiin tarkastella luonnonsuojelulain, vesilain ja metsälain luontotyyppien sekä luontodirektiivin mukaisten luontotyyppien vastaavuuksia. Tällainen tarkastelu on tarpeen sen arvioimiseksi, mitkä direktiiviluontotyypit ovat osin tai kokonaan suojeltu luonnonsuojelulain, vesilain tai metsälain nojalla.

4. Teemaryhmien tunnistamien toimenpiteiden työstäminen ja etenemistapa

Iris Mäntylä esitteli ehdotuksen teemaryhmien tunnistamien toimenpiteiden käsittelystä lainsäädäntöryhmässä.

Todettiin, että kiireellisimmin lainsäädäntöryhmälle tulisi tuoda ne toimenpiteet, jotka teemaryhmä katsoo keskeisiksi luontotyyppien heikentämisen estämisen kannalta.

5. Ennallistamissuunnitelman lausuntokierrokselle lähtevät asiakirjat ja lainsäädäntöryhmän panos niihin

Iris Mäntylä esitteli ennallistamissuunnitelman lausunnoille laitettavat asiakirjat ja kävi läpi, mihin asiakirjakohtiin lainsäädäntöryhmän tulee tuottaa tekstiä tai osallistua tekstin tuottamiseen tai kommentointiin.

6. Seuraavat työvaiheet

Leila Suvantola esitteli ehdotusta hallituksen esityksen työstämisestä. Hallituksen esityksen pohja on tuotu työryhmän yhteiseen Teams-ympäristöön ja ympäristöministeriö on lähtenyt työstämään esityksen nykytilaosiota.

Hallituksen esityksen tarkempaan työstämiseen ja työnjakoon palataan tulevilla työryhmän kokouksissa.

7. Muut asiat

Annettiin tiedoksi, että työryhmän Teams-kansioon on tuotu luontopaneelin suositukset esiintymien hyvän tilan, merkittävän heikennyksen ja kokonaisheikentymättömyyden määrittämiseksi sekä Mikko Kuusisen esittelemä toimenpiteiden koontitaulukko.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään torstaina 24.02.2025 klo 13:00-15:00.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:00.